

Мустаковъ и отецъ П. Франговъ отъ Бѣла-Черква. Следъ това, докато се пригответи обѣдътъ въ казани съ тлѣсти овни, почва обикаляне и поклонение на мѣстността, четене книгата на Захари Стояновъ за похода на дружината, разкази за юнацитѣ, чието минаване презъ тия мѣста помнятъ бѣлокоси старци...

Наскоро, подиръ две години, въ 1886 г. съ похвалния^{сн} починъ на Севливското поборнико-опълченско дружество тукъ се издига паметникъ, макаръ и скроменъ, ала все пакъ такъвъ, какъвто нѣма на Бузлуджа.

На източната страна на обелиска има надписъ: „Признателното потомство овѣковѣчава паметъта на падналитѣ за българската свобода и независимостъ Стефанъ Караджата, Хаджи Димитъръ и дружината имъ презъ 1868 г.“.

Въздигнатъ отъ Севлиевското опълченско дружество „Лъвъ“.

Подъ него, при основната плоча, е написанъ следниятъ Христо Ботйовъ стихъ:

... Тозъ, който падне въ бой за свобода,
Той не умира: него жалѣятъ
Земя и небо, звѣръ и природа
И пѣвци пѣсни за него пѣятъ.

Откакъ е издигнатъ паметникътъ на „Кървавъ-долъ“ поклонничеството предъ лобното мѣсто на Караджата и неговитѣ другари става ежегодно. Войска и народъ отъ околнитѣ градове и села всѣка година на 9 юний се събиратъ тукъ, за да се помолятъ Богу за падналитѣ тукъ, и да се повеселятъ и порадватъ на свободата, за която паднаха между първитѣ ония славни юнаци.

На едно отъ тия праздненства тукъ бѣше присѣствувалъ и останалиятъ живъ подиръ заточението въ Сенъ Жанъ Д'аркъ, Маринъ Николовъ — Нейковъ отъ Свищовъ. Предметъ на най-възторжени овации, носенъ на ржце отъ събраното множество, той обаче остава гладенъ цѣлъ день, защото всички си отиватъ да обѣдватъ съ дружината си, а никой не се сѣща да покани и него, както гласи надписътъ на портрета му, който се пази въ Архива на възраждането.

Азъ не съмъ ималъ щастието да присѣствувамъ ни на едно отъ тия тържества, но имахъ възможность да посетя жертвеника на нашата свобода на Бузлуджа при другъ единъ поводъ.